

Uredništvo
in upravnništvo:
Kulodvorske
ulice šte. 16.

Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Šestopisna peti-
vula 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju dajo se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano
v upravnishvu:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrt leta 1 gl.
60 kr., na mesec
60 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrt leta 2 gl.
60 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 224.

V Ljubljani v torek, 25. novembra 1884.

Tečaj I.

Goriškim kritikom.

Vsakdanja skušnja nas uči, da je čisto-krat zelo nevarno, stvari ocenjati z oddalje-nega stališča. Res je, da bodeš morda več imel pregleda, toda posameznih potezov ne bodeš razložil, barve in obrisi ti bodo za-plavljeni, podoba bode imela bistveno drug značaj v tvojih očeh, nego ga ima v istini. In kaj še le tedaj, če ti je soditi o važnem predmetu, kateri ti je vender večinoma še neznan! Ako ti je kaj mari za tvojo kri-tično veljavo, bližje stopi, oglej si objekt z vseh strani, preiskuj ga natančno ter na tehnično položi vsak izraz, predno ga izustiš, sicer bode prenapljena tvoja izjava le veselost provzročila v krogu izvedenih strokovnjaških kritikov. Spominal bodeš na poštenega hri-bovca, katerega je slučaj zanesel v zračno visočino zadnje gledališčne galerije. Tam zgoraj ti sedaj hvalisa in občuduje, graja in preklinja, kakor to nanaša menjačica se scenerija na odru; občinstvo krog njega se sicer raduje njegove dragocene naivnosti, ali recensijske, kri-tične ocene za prihodnji list sigurno nihče ne bode pričakoval od takega večaka.

In v srečnem položaji takega kritičnega novince so politični diletantje goriškega gla-sila „Soče“. Vso čast narodu slovenskemu v grofiji, temu vztrajnemu, zmernemu, blagemu plemenu! Goriški Slovenec mora simpatičen biti vsakemu, kedor je priliko imel, osebno se baviti z ondotnim nepokvarjenim prebival-stvom. Pač je bilo časi videti, da so gledé duševnega razvoja goriški rojaki zastajali zlasti za svojimi kranjskimi sorodniki. Pogrešali smo na obrežji temno-modre Soče veseli odmev domačih spevov, zloženih od pesnikov, buditeljev, katerim je zibelka tekla na go-riškem ozemlju. Med duševnimi prvaki našega naroda bili so Goričani dolgo časa kaj slabo zastopani, iz sosedne Kranjske so jim dohajali politični voditelji, lastno polje jim ni rodilo

veliko kulturnega cvetja. Še le v zadnjih letih se je to nepričakovano predručilo: bratom onstran Hublja vstal je znamenit pesnik, naj-boljših jeden, kateremu se spoštljivo klanja ves narod slovenski. V raznih znanstvenih strokah stopajo na dan izvirni pisatelji, go-riški domačini, in uže sedaj smemo trditi, da, ako tako napredujejo, bode kranjskim Sloven-cem kmalu v šolo hoditi k nekdanjim njihovim goriškim učencem!

Le politika, politika je na Goriškem še v onih plenicih, v katerih smo jo našli, ko je še dr. Lavrič oznanjeval goriškim rojakom svoj plemeniti, dasi nepraktični in prenapeti idealizem! Vse tako, kakor je bilo, le s tem razločkom, da blagega dr. Lavriča ni več med živimi in da se na njegovem mestu sedaj šo-pirijo v uredniški sobani goriške „Soče“ ne-kateri pritlikavci, kateri se ne odlikujejo niti po jedni onih lastnostih, ki so neobhodno po-trebne bodi-si žurnalistu, bodi-si politiku. In taki veljaki urivajo svojo „sodbo“ o razmerah kranjskih Slovencev svojemu občinstvu ter se po navodu, katerega so prejeli iz Ljubljane, celó tega lotijo, da bi nas kranjske Slovence poučili o končnih namenih in primernih sred-stvih naše domače politike!

Mi nikdar nismo zakrivali istega greha, da si so nam goriške razmere dokaj znane in dasi je bila prilika časih zelo zapeljiva. Sklicujemo se na pr. na ono jako drastično polemiko, katera se je v „Soči“ vnela povod-dom prepovedane goriške slavnosti. Napadi, neutemeljeni napadi tega glasila na narodne poslance goriškega deželnega zbora, ljuti na-skok in počasni vzpor, vse te komične ho-matije med priznanim voditeljem goriških Slo-vencev in g. Povšetom — to je bilo vender jako hvaležno gradivo za zlobneža kateri bi hotel posegati v mravljinčje gnezdo. Še en-krat naglašamo, da so nam goriške razmere dobro znane, isto tako posamezni acteurji na političnem odru sosedne nam kronovine, ali toliko spoštovanja imeli smo vedno pred no-

trajnimi vprašanji sosedov rojakov, da smo se vestno zdržavali vsake jednake razprave.

In kaj imamo v zahvalo? Da se neukretni pisarji goriške „Soče“ teden za tednom za-letavajo v „Ljubljanski List“ in v kranjsko deželno vlado! Sodijo se vé da z ono mo-drostjo, katera odlikuje rovtarskega poslušalca na zadnji gledališčni galeriji. O specifično kranjskih razmerah niti pojma nimajo. Do pi-čice lahko dokažemo, da se kranjskim Slo-vencem še nikdar ni godilo tako povoljno nego pod sedanjim vladnim sistemom, da jezik slovenski nikoli še ni bil tako spoštovan v javnem življenji nego baš sedaj, da se na-rodni živeli na Kranjskem ravno pod sedanjim deželnim predsednikom svobodno razvija in razprošira, da zmagujemo pri vseh volitvah, bodi-si v deželni zastop, bodi-si pri trgovin-ski zbornici in važnejših občinskih odborih — in vender zahtevajo logiki goriške „Soče“, da bi se kranjski Slovenci zakadili v ono vlado, katera jim nič žalega ni storila, katera jih ravno nasprotno podpira in neguje, v kolikor to dopušča ozir na veljavne zakone in vladno stališče, vzvišeno nad strankarskimi borbami! Goričani sami bi Boga na kolenih hvalili, da bi jim v svoji modrosti bil privoščil cesar-skega namestnika rojaka, moža slovenske krvi, kateri živi za svoj narod, kakor to Kranjci radostno opazujejo pri svojem sedanjem de-želnem predsedniku, „Soča“ sama bi zadnje strune napela ter jim izvalila slavospev na takega odličnjaka — od nas pa zahteva vrto-glava starka, da mu grenimo življenje, da ga nemogočega storimo v naši deželi! Ali „Soča“ res ne sprevidi, da se s tako naivnimi sveti neizrečeno kompromituje pred vsakim količnjaj razsodnim čitateljem?

Iz daljave nas opazujejo goriški kritiki, in kar ze godí na naših političnih deskah, jim je zavito v megleno odejo. Razmere in zna-čaji, jedno ali drugo! Le tako se je moglo pripetiti, da opisujejo svojim vernikom biv-šega poslanca notranjskih kmetskih občin kot

Listek.

Stepni kralj Lir.

Ruski spisal Ivan Turgénev, poslovenil * * *

(Dalje in konec.)

Pustimo Semiramido in Katarino II. strani — vender se ni dalo dvojiti, da je živela Ana Martinovna jako srečno. Zadovoljnost notranja in zunanja, prijetna tihota duševnega in te-lesnega zdravja — véla je od nje same, od vse družine, vse okolice njene. V koliko je to srečo zaslužila . . . to je drugo vprašanje. Sicer pak si stavimo taka vprašanja samo v mladosti. Vse na tem svetu, dobro in slabo — daja se človeku ne po njegovih zaslugah, ampak po nekih še nepozvanih, ali logičnih postavah, katerih si ne upam razložiti, da si se mi časi dozdeva, kakor bi si jih nekako temno mislil.

XXXI.

Jaz poprašam mirovnega sodnika po Ev-ampiji in izvem, da se po njenem odhodu ni

popolnoma nič več slišalo o nji in „da je naj-brže uže odšla s tega sveta.“

Tako se je izrazil naš mirovni sodnik . . . ali jaz sem prepričan, da sem Evlampijo zo-pet videl, da sem jo še enkrat srečal, in sicer takó-le:

Štiri leta potem, ko sem se bil sešel z Ano Martinovno, naselil sem se po leti v Mu-rinu, majhni vasi pri Peterburgu, ki je dobro znano letovišče vsem ljudem srednje vrste. Lov okolo Murina ni bil v tistem času ravno slab — in jaz sem s puško pohajal okolo vsak dan. Tovariš mi je bil nek Vikulov, člo-vek iz meščanskih krogov, jako bister in dober mož, ali njegovo obnašanje je bilo „izgub-ljeno“, kakor je sam pravil. Kje ni uže bil ta človek, in kaj! Njega ni moglo nič osup-niti, vse je znal — ali ljubil je samo lov in — vino. Nekdaj se vračava z njim v Murino in morala sva iti mimo samotne hiše, ki je stala na razpotji dveh cest ter je bila obdana z visokimi in tesnimi kolci. Te hiše nisem videl takrat prvič, ali vsakokrat je vzbujala v meni nekakšno radovednost: bilo je na nji nekaj skrivnostnega, zaprtega, neprijetno-nemega, kar je napominalo na kak tabor ali kako bolnišnico.

S ceste se je moglo samo videti njeno strmo, temno pobarvano streho. V vsej ograji bila so samo ena vrata, in še ta so se zdela, ka-kor bi bila vedno trdno zaprta; nikdar se ni slišalo za njimi nobenega glasu. Ali človek je čutil, da mora v tem domu gotovo nekdo bi-vati; kajti zapuščeno stanovišče je po polnem drugačno. Na tem pa je bilo vse tako krepko, trdno in čvrsto, da bi vzdržal celó kako — obleganje!

— Kaka trdnjava pa je to? poprašam svojega tovariša. — Ali ne veste?

Vikulov zvijačno utrne z očmi. — Kaj ne, čudno poslopje? Tukajšnjemu izpravniku donaša precej dohodkov!

— Kako to?

— I tako! O razkolnikih Hlistih — tistih, ki živé brez duhovnikov — ste pač uže sli-šali?

— Slišal.

— No torej, tukaj le živi njih glavna mati.

— Ženska?

— Da — mati njih; imenujejo jo božjo porodnico.

— Kaj pravite?!

— No, če vam jaz rečem. Stroga je

uzor narodnega politika. Zato, ker opazujejo le iz daljave, predstavljajo ljubljanskega „Sokola“ vsaj tako kot vrednega vrstnika tebankskemu „svetemu krdelu“, in radikalna stranka ljubljanskega mestnega odbora se jim sveti v taki glorioli, da daleč nadkriljuje vse one staroslavne skupščine, kojim je bil nekdanji Rim izročil krmilo rimske ljudovlade. Le mrvico razsodnosti in „Sočini“ politiki morali bi sami priti do spoznanja, da orgije ljubljanskega radikalstva nikomur toliko ne škodujejo, nego baš slovenskemu življu v sosednih deželah. Ako mislijo, da se jim je na vsak način vtikati v domače prepire kranjskih Slovencev, bila bi njih dolžnost, posredovati med borečimi se strankami, ne pa z neprevidnimi rokami netiti zubelj domačega razpora. Če jim pa preseda ta nevtralnost, posnemajo naj štajersko in tržaško narodno novinarstvo, katero se dosledno izogiba vsaki razpravi naših ljubljanskih homatij. In tudi s tem bodo koristili, ne nam sicer, ki se jako malo brigamo za razsodbo goriške „Soče“, pač pa samemu sebi in skupni slovenski stvari!

Istinitost, stvarna utemeljenost teh nazorov je tako očitna, da ne bomo niti besedice več izgubili o tem predmetu. Toda — bode tudi goriški areopag se povzpел do tega spoznanja? Zeló dvojimo! Razmere naše so jim žalibog neznane, in kar se godi na političnem odru v vojvodini kranjski, to opazujejo kratkovidneži — iz daljave.

Bismarek o zapadno-afriškanski konferenci.

Uže večkrat smo imeli na tem mestu priliko, govoriti o tako zvani Kongo - konferenci, ki zboruje ta čas v stolnici nemškega cesarstva, v Berlinu. Sedaj nam objavlja „Köln. Ztg.“ zanimiv govor kneza Bismarcka, s katerim je državni kancelar otvoril konferenco in v katerem je označil namene in cilje diplomatskega posvetovanja, vršečega se sedaj v Berlinu. Ker so imela dosedanja časnikarska poročila le vrednost ugibanja, menimo, da ustrezemo svojim čitateljem, če jim podamo v glavnih potezih govor nemškega državnika.

Bismarek je poudarjal, da je sklicala nemška vlada konferenco z željo, prebivalce črne zemlje seznaniti z blagoslovi omike in odpraviti sramotno sužnost, zoper katero se je začel uže dunajski kongres l. 1815 bojevati in katere odstranjenje je proglasil kot najsvetejšo dolžnost vseh velesil. Vse omikane države imajo prave in resnične interese na razvoju Afrike; to dokazuje tudi udeležitev njihova pri konferenci, ki ima nalogo, urediti kupčijske zadeve s tem delom zemlje. Kupčija, ki se vrši uže več let med zapadnimi velesilami in

vzhodnimi azijskimi državami, je pomenljiv zgled za afriške razmere. Za to predlaga nemška vlada, da se osigurijo na isti podlagi enakih pravic in skupnosti interesov vseh narodov tudi odnošaji z Afriko, oziraje se na posebnosti tega dela zemlje. Ko je Francoska pritrdila nemškemu pozivu, povabila je nemška vlada druge velesile, naznanivši jim program, čegar temeljna misel je ta, da se otvori srednja Afrika vsem kupčijskim narodom. Za to je potrebna carinska svoboda za vsako blago, ki je namenjeno v središče Afrike. To vprašanje v svoji splošnosti se vé da ne more biti prvi predmet konferenci; treba je, da se omeji program na vprašanje o kupčijski svobodi v kotlini in na ustji reke Kongo. Dotično izjavo bode predlagala nemška vlada; obstala bode iz sledečih predlogov: Vsaka država, ki izvršuje ali bode izvrševala v onem ozemlju suverenitetne pravice, mora brez izjeme dovoliti vsem ptujim praporom pristop; monopoli in posebna dogovarjanja katere koli vrste ne smejo biti dopuščena.

Izmišl one doneske, ki so opravičeni kot troški, narejeni v interesu kupčije, ne smejo se nalagati nikakršna bremena. Vse velesile naj obljubijo, da bodo zatirale kupčijo s sužnji ter podpirale misijonarje in zavode, namenjene pouku domačega prebivalstva. Oziraje se na določbe dunajskega kongresa o svobodni vožnji po veletokih, določbe, ki veljajo sedaj za vso Evropo in Ameriko, je Nemčija pripravljena, določiti svobodo vožnje po vseh rekah srednje Afrike. Konferenca pa ima nalog, rešiti to vprašanje samo za Kongo in Niger. Važnost neznanih in brezlastninskih delov Afrike za razvoj vseh kupčijskih in kolonijalnih interesov, kakor tudi možnost kacega prepira zaradi njih, napotilo je Nemčijo in Francosko, da predlagate vzajemno postopanje in prouzročite razgovor o načinu, po katerem bi se smele zasedati one dežele. Prašanje o veljavi dosedanjih zasedanj ne spada v področje konference. Le z ozirom na prihodnje zasedanje hoče Nemčija staviti predlog, vsled katerega bode veljavnost tacega zasedanja zavisna od nekaterih pogojev, na pr. da se stvar naznani velesilam itd. Da se ne bode moglo temu oporekati, je treba, da bode oni, ki je vzel v last novo ozemlje, dokazal v gotovem času, da ima moč in ono voljo, izvrševati tam svoje pravice in spolnjevati dolžnosti, ki mu jih bode nalagalo zasedanje. Predlogi, ki so širšega pomena, nego ga ima konferenca, ne bodo prišli v poštev in dogovor. — Kancelar je končal svoj govor z nado, da bodo skupni interesi vseh narodov omogočili plodunosno delovanje konference.

strašno, pravijo... kakor kak poveljnik! V njenih rokah pa so tisočaki! Jaz bi vse te božje porodnice... ali kaj bi govoril!

On pozove svojega Pegaško, čudovitega psa, ki je imel izvrsten sled, ali ni bil v stanu, divjačine stavljeti. Vikulov mu je moral podvezati zadnjo nogo, da ne bi tako divje letal okrog.

Njegove besede so mi ostale v spominu. Časi sem se nalašč obračal v to stran, samo da bi šel mimo skrivnostne hiše. In glej, nekdanj pridem k nji, ko nenadoma — o čuda, zádka za vrati zaropoče in ključ zaškripa v ključanici; — potem se vrata sama tiho odpró — in prikaže se mogočna konjska glava s spleteno grivo pod pisanim komatom — in počasi privál se na cesto mala teležka, podobna tistim, v katerih se vozijo varčni in skopi kupci.

Na koženi blazinici od tiste strani, ki je bila meni bliže, sedel je mož kakih tridesetih let, s čudovito lepim in prijetnim obrazom, oblečen v črno snažno suknjo in s kapo, káero je nizko na čelo potisnil; častljivo je til debelega, kakor peč širokega konja, po-

leg njega pa, na oni strani teležke, sedela je ženska visoke rasti, ravna kakor strela. Glavo ji je pokrival dragocen, črn šal; oblečena je bila v kratek žametov plaš oljčne barve in v temno-sinje krilo iz merinske volne; bele roke je drugo z drugo pobožno sklenila. Na cesti obrne se teležka na levo — in ta ženska je bila na enkrat dva koraka pred mano; obrnila je z lahka glavo — in jaz spoznam Evlampijo Harlovo! Spoznal sem jo precej, niti eno trenutje nisem dvojil o tem, da je ona, da, tudi ni bilo treba dvojiti; takih oči, kakor so bile njene — in posebno takih ustnic — prevzetnih in poltnih — nisem še pri nobenem videl. Obraz ji je postal nekoliko daljši in suhotnejši, koža ji je potemnela, tu in tam so se opazile gube; posebno pa se je spremenil izraz njenega obličja! Težko je povedati z besedami, kako je to obličje postalo samosvestno, strogo — prevzetno!

Vsaka črta na njem je kazala — ne da je zadovoljna s svojo oblastjo, ampak da ji ta oblast kar preseda; v zaničljivem pogledu, katerega je vpila na me — pokazala se je le njena davno zastarela navada, da zahteva povsod spoštljivo, nepogojno pokorščino. Ta

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

V včerajšnjem listu priobčili smo uže telegram z Dunaja, kako so razne deputacije čestitale **vojnemu ministru** povodom praznovanja petdesetletnice njegovega službovanja. Danes naj dodatno še priobčimo pismo, katero je pisal lastnoročno Nj. veličanstvo cesar vojnemu ministru fcm. grofu Bylandt-Rheidtu. Pismo to slóve: „Dragi grof Bylandt-Rheidt! V Moje prisrčno veselje Vam je dano, obhajati petdesetletnico Svojega nepretrganega aktivnega službovanja v popolno neoslabei delavnosti, in ta dolga vrsta let je za Vas veriga jednako odličnih del na vojnem in znanstvenem polji. Tudi Vaše zeló odgovorno delovanje kot državni vojni minister, združeno z vso udanostjo in popolnim samozatajevanjem — da se varujejo in pospešujejo interesi vojne — imelo je vsekdar najizvrstnejši vspeh. Za to Meni in državi v teku pol stoletja izkazano izbornost in vspešno delovanje izrekam Vam Svojo odkritosrčno, najtoplejšo zahvalo ter se za gotovo nadejam, da boste Svojo izkušeno delavnost še dolgo časa posvetili blagru Moje vojne. Na Dunaji, dné 23. novembra 1884. Fran Josip I. r.“

V Pragi vrše se danes dopolnilne volitve za mestni zbor. Ta sicer lokalna zadeva zanimala tudi vnanje politike, in sicer zaradi tega, ker se je baš zaradi teh volitev vnela huda borba med Staro- in Mladočehi. Mladočehi niso hoteli sprejeti ponudjeni jim kompromis ter so postavili vlastne kandidate. Borba med staro- in mladočesko stranko je — kakor rečeno — huda, izid volitve torej velevažen.

Budgetna razprava v **ogerskem** državnem zboru začne se prihodnjo soboto. Potem pride na dnevni red reforma gorenje zbornice ogerskega parlamenta, zatim prodolženje mandata poslancev od tri na pet let.

Hrvatski zastopniki v ogerskem državnem zboru imeli so včeraj v Budimpešti konferenco, v kateri se je zaključilo, podpirati tudi v prihodnje v državnem zboru politiko sedanjega ministerskega predsednika Kolomana Tisze.

Tuje dožele.

Zima pregnala je sicer **kolero** iz Pariza, no strahovita ta epidemija pojavila se je zopet onkraj Pirenej, v Španjolski. Upati je, da jo bo zima pregnala tudi iz Španjolske in da bodo kmalu po polnem potihnili bulletini o ne-ljubem azijskem gostu.

Iz Londona se poroča, da se dogovori med Gladstonovim kabinetom in gorenjo zbornico **angleškega** parlamenta vspešno nadaljujejo. Opoziciji se je posrečilo, prisiliti ministerstvo, da se število irskih članov gorenje zbornice skrči za pet sedežev. Prihodnji

ženska je živela očitno, ne obdana od čestilcev, ampak — od sužnjev; očitno je celó pozabila tistega časa, kedar vsaka njena želja ali zapoved — ni bila precej izpolnjena! Jaz jo glasno pokličem z njenim izpolnjeno očeta imenom, ona se le malo strese, pogleda me drugič — ne prestrašena, ampak z neko zaničljivo jezo, češ: kdo si upa, mene vznemirjati? — potem z lahka odpré ustnice in pové nekako zapoved. Mož, ki je sedel poleg nje, se zdrzne, udari čvrsto z vajeti po konju, ki v hitrem diru beži in — teležka se skrije!

Od sih mal nisem več videl Evlampije. Kako se je hči Martina Petroviča pri Hlistih vspela do božje porodnice — tega si še misliti ne morem; pa kdo vé, morda je ona osnovala razkol, kateri se bo po njenem imenu imenoval — ali se prav za prav zdaj uže imenuje Evlampijevščina? Vse se lahko zgodi, vse je mogoče.

Glejte, to sem vam imel povedati o svojem stepnem kralju Liru, o njegovi rodbini in njegovi usodi.

Pripovedalec umolkne — mi pa se še nekoliko pogovorimo ter se potem razidemo domu.

ponedeljek predložil bode Gladstone zbornici poslancev načrt zakona o novem razredjenju volilnih okrajev.

O francosko-kitajskih bojih brzojavlja general Brière iz Hanoi, da je polkovnik Duchesne dne 20. t. m. tonkineške ustaše ter redno kitajsko vojsko prepodil iz treh krajev ter jim prizadejal znatne izgube. Posebne važnosti pa ta zinaga vender-le nima.

Francoska komora pričela je danes veliko debato o tonkineški zadevi. Neugoden položaj v Tonkingu dal bode opoziciji vsakako povoda za ostre napade na vlado. Kitajci začeli so na suhem in na morju ofenzivno postopati, a Francozi držé se le v defenzivi.

Iz Dongole poroča tamošnji mudir, da se je razgovarjal z vestnikom, kateri je prinesel pismo generala Gordona iz Kartuma. Ta vestnik je izjavil, da je mesto Kartum bilo razsvetljeno, ko se je doznala vèst, da se bliža angleška ekspedicija; mesto da je z živem preskrbljeno ter se bode gotovo držalo, dok pride zaželjena pomoč.

Razne vesti.

— (K pravdi Schönerer proti „Vorstadt-Zeitung“) Znano je, da je bila na zatožbo Schönererja zaradi žaljenja časti obsojena „Vorstadt-Zeitung“. Schönerer se je vender hotel pred pravdo še spraviti z nasprotnikom pod pogojem, da „Vorstadt-Zeitung“ daruje za dunajske reveže 1000 gld. A uredništvo tega lista je odbilo to ponudbo, prišlo pred sodnijo in bilo obsojeno. Zdaj pa je pisal Schönerer dunajskemu županu: „Da dunajski reveži dobijo vender 1000 gld., katere sem jim hotel nakloniti s spravjo, jaz sam darujem tukaj ta znesek.“ Priloženih je bilo 1000 gld.

— (Denar je zgorel.) Pred nekaterimi dnevi nastal je na dunajsko-pariskem nočnem vlaku blizu postaje Biltigheim pri Stuttgartu v poštnem vozu ogenj, ker se je prevrnila svetiljka s petrolejem. Dotični voz je do železnih delov po polnem zgorel. Kar je bilo v njem, okoli 600 navadnih in 90 vrednostnih poštnih zavirkov, je uničil ogenj. V vrednostnih zavirkih bile so velike svote denarja v zlatu, srebru in papirji, kakor tudi mnogo zlatih in srebrnih lepotic. Škoda še ni natančno preračunjena, gotovo pa bode znašala mnogo čez jeden milijon, da, blizu dva milijona. Štirje v tem vozu navzočni uradniki so bili v veliki nevarnosti. Goreč petrolej se je tako hitro širil po tleh, da so morali uradniki, da si rešijo življenje, razbiti okna in skozi nja poskakati na prosto. Jeden uradnik se je nekoliko poškodoval. Izmed potovalcev ni nobeden poškodovan. Spalni voz in bavarski voz prvega razreda sta nekoliko poškodovana.

— (Zoper bacille.) Iz Pariza poročajo listi: Društvo zoper kolero v Parizu imelo je te dni sejo. Pred obravnavo dnevnega reda ustane jeden izmed odbornikov ter razlaga o novem sredstvu zoper kolero. Dejal je, da je že velikokrat povzli precejšnje svote bacillov, koj za njimi pa nekoliko nove tekočine, ki je takoj umorila popite bacille. Par požirkov zadosti, da poginejo vse. Na ta način je naredil več nego 150 poskusov, in vselej se mu je posrečilo. Da bi dokazal istinitost svoje najdbe, posegel je v žep in prinesel iz njega malo steklenico z bacilli, rekoč: „Vidite, gospóda!“ A komaj je pričel, nastal je nepopisen krik po dvorani; vse je hitelo proti vratom, da bi všlo bacillom, katere je imel nesrečni človek v steklenici, kajti vsakdo se je bal, da bodo mali organizmi prešli v zrak in od tod v telo slušateljev! — V divjem begu drli so na ulice in zborovanja je bilo kraj.

— (Ustanova za umetnike.) Umetnik Friderik Amerling je o priliki sedemdesetletnice svojega prijatelja, slikarja Ed. Svobode izročil društvu prijetnosti na Dunaji znesek 1000 gld. z namenom, da se vsako leto na dan 14. novembra (ki je godovni dan omenjenega slikarja) obresti te svote podelé revnemu umetniku.

— (Kratek proces.) Iz Irskega poročajo se naslednja zgodba: Tamošnji katoliški duhovnik mr. Walsh je dobil od škofa povelje, da zapusti svoje mesto. Farani so hiteli do višjega duhovnega pastirja, da bi jim gospoda Walsha še pustil, a ta prošnja je ostala brezuspešna. V soboto 8. t. m. pa je prišla velika tolpa ljudi pred cerkev; tu so zabili vsa okna in vrata in sploh nemogoč naredili kakeršen koli si bodi uhod v svetišče. Ko je drugega dne prišel novi duhovni pastir, ni mogel v cerkev in reklo se mu je, naj ide tja, od koder je prišel. Od takrat novega gospoda ni bilo več blizu; ljudje pravijo, da se ne bodo nikakor vdali in nočejo drugega duhovnega pastirja nego mr. Walsha.

— (Dušno opravilo za generala Gordona.) Iz Honkonga se brzojavlja, da je podkralj Kantonški vkazal slovesno zadušbenico, ko je zvedel, da je general Gordon umrten bil v Sudanu. Vojaki so v paradi stopali v cerkev in topovi so grmeli, da se skaže zadnja čast junaku, ki je toliko storil za Kineško. — Znano je, da je ona vèst o smrti bila neistinita.

— (Smodka kalí mir.) O jako neljubem motenji plesa, katerega je pred nekaterimi dnevi priredil bolgarski knez v Sredu, poročajo listi: Po souperju, ki se je pričel o polnoci, ostal je ruski poslanec s svojo soprogo in nekaterimi ruskimi častniki v jedilni dvorani, kjer so gospodje — vkljub prepovedi — začeli pušiti. Jeden izmed dvornih dostojanstvenikov poklical je jednega častnika na stran in ga je najujudnejše opozoril, da etiketa ne dopušča kadenja smodk na tem mestu. Častnik je bil vsled tega razžaljen, pričel se je prepirati in ko je poslanec čul vzrok vpitja, vstal je razserjen in zapustil knježji dvorec. Drugega dne obiskal ga je knez sam in mu v zadostenje povedal, da je dvornega dostojanstvenika — odpustil.

— (Slovstvo na srajcah...) V Ameriki se papir veliko bolj uporablja, nego pri nas. Sedaj poročajo, da delajo celo srajce iz papirja; sedem pol papirja nahaja se na prsnem delu, tako da je tam srajca jako trdna. Ko se na površji umaže, odtrga se jedna pola in srajca je zopet bela na prsih. Na zadnji strani odtrgane pole pa se nahajajo lepi pesniški proizvodi — pesmice in kratke novelice; ko se pola odluči od drugih, potem še zabava svojega lastnika in mu polni dušo s proizvodi bujne ameriške fantazije...

— (Telefon med Berlinom in Drazdanami.) Kakor se čuje, se bode Berlin zvezal z Drazdanami po telefonu, ker se je do zdaj največja napeljava telefona v Nemčiji, namreč med Berlinom, in Devinom dobro obnesla.

— (Britska vojna sila v Egiptu) znaša zdaj 16000 mož, izmed katerih se bode 10000 mož vseh oddelkov udeležilo ekspedicije v Kartum.

Domače stvari.

— (Imenovanje.) Deželni šolski svet kranjski je stalnega učitelja g. Ivana Bartla v Grahovem imenoval stalnim učiteljem za drugo učiteljsko mesto na četverorazrednici v Šmartinu pri Litiji.

— („Narodni Dom.“) Slavnemu občinstvu moremo danes naznaniti, da se bode velika loterija v korist društvu „Narodni Dom“ v Ljubljani vršila dne 31. decembra t. l. Omenjali smo že večkrat veliko važnost tega zavoda za naše narodno društveno življenje in lep slovni napredek, razen tega pa moramo poudarjati, da gre tu za narodovo čast. Odbor za napravo „Narodnega Doma“ z nesebičnim in z neumornim trudom in izredno požrtvovalnostjo deluje, da se kolikor možno hitro vdobi potreben denar in dogotovi zgradba — narodno občinstvo pa naj bi po vseh močeh podpiralo odbor v njegovem delovanju. Torej rodoljubi! Prišel je čas, skrajni čas, da se z vso resnostjo, z vso gorečnostjo poprimete dela; vsak naj dene svoj dar na žrtvenik in nabira naj pri sosedu. Tako delali so tudi drugi nam sorodni narodi! Le jeden pogled v Hrvatsko, kako velikanski napredek je storil Zagreb v slednjih desetih letih! Ne zaostanimo za bratskim narodom hrvatskim! Zjedinito se, zložimo svoje, če tudi skromne

darove, vsak po svoji moči in kmalu nam bode stala zgradba, katera bode pričala širnemu svetu o probujenosti in požrtvovalnosti naroda slovenskega!

— (Svojo osemdesetletnico) obhaja ta mesec čestitljivi starina ljubljanskih zdravnikov, gosp. dr. Schiffer. Njemu na čast priredi zdravniško društvo 27. nov. slovesno sejo, v kateri se proslavljenemu izroči častna diploma. Potem bode banket pri „Maliči“ združil jubilarja z njegovimi kolegi, in pri tej priliki se mu bode izročilo slavnostno darilo, po vsem primerno, izražati spoštovanje, katero navdaja ves zdravniški stan v naši deželi nasproti svojemu seniorju. I mi kličemo velezaslužnemu jubilaru: Na mnoga leta!

— (Tatu,) kateri je včeraj ukradl uro v Rožnih ulicah, so uže prijeli redarstveniki ter ga izročili sodniji.

— (Varujte se potepuhov!) Sinoči pripeljal je nekov mož po železnici 26 žakljev ježic. Najel je na ulici stoječe postopače, da mu spravijo ježice na zaznamovan prostor v mesto. Vozili so; a ko konečno kupec in prodajalec preštejeta žaklje, manjkalo je treh, potepuhi so jih odnesli, spravili na varno! Mož je imel škode okoli 14 gld. — Danes v jutro pa so zapazili redarstveniki na Resljevi cesti fanta, ki je nesel težak žakelj. „Kam pa, in kaj neseš?“ Bil je žakelj z ježicami, kateri se je včeraj zvečer odnesel. Fant se je izgovarjal, da je žakelj našel za plótom.

— (Obravnavo proti ljubljanskim anarhistom) vršila se bode v prihodnjem zasedanju pred porotnim sodiščem v Celovci. Priziv zatožencev proti delogiranju porotnega sodišča v Celovci je graška nad sodnija zavrgla. Zatoženih pet oseb so uže prepeljali v Celovec. K obravnavi bode poklicanih okoli 40 prič iz Ljubljane. Državno pravdnništvo zastopal bode ljubljanskega državnega pravdnika namestnik g. Pajk.

— (Kmetijska predavanja o trtni uši) imel bode dež. pot. učitelj in tajnik c. kr. kmetijske družbe, gospod Gustav Pirc, na Krškem v petek 28. novembra zvečer ob 7. uri v gostilni gospoda Gregoriča; pri Sv. Duhu v soboto 29. novembra dopoldne; pri Sv. Križu v nedeljo 30. novembra, po dopoldnanski službi božji; v Kostanjevici v nedeljo 30. novembra po popoldnanski službi božji; na Raki v ponedeljek 1. decembra dopoldne.

— (Sumljivi potniki.) Dne 17. t. m. marsirali so skozi Šent Vid nad Ljubljano štirje tako zanimivi potniki, da je tamošnja žandarmerija takoj po zunanem prišli do sklepa, da možje niso vsi možaki poštenjaki. Bili so za las podobni ljubljanskim „barabam“ in ker so imeli seboj mal samotež, obtežen z velikim „punkljem“, jih je redarstvo ustavilo in privedlo k županu. Tu se je pričelo spraševanje in tički so takoj jeli zmedeno govoriti in se zamotavati v protislovja; zato so jih zaprli in jim voziček vzeli. Na njem so bile sledeče stvari: 2 posteljni odeji, pernata blazina, 2 rjuhi, 1 srajca, 1 spodnje hlače in 1 rutica. Preiskavali so tudi vjete potnike. Jeden je imel dve sveži rutici — pa ni verjetno, da bi jih bil opral za popotovanje; tudi so našli pri njem orodje, jako podobno takozvanim „veterhom“. Drugi je imel pri sebi nekaj ptičjega lepa in pero ženskega telovnika; teh stvari se lopovi poslužujejo, ko kradejo iz cerkvenih pušč. 344 suhih krajcarjev, katere je imel „baraba“ v žepih, nekako potrjuje to mnenje, da so vzeti iz kape pušice; to pa postane še bolj verjetno, ako pomislimo, da je bil omenjeni sumljivi potnik, Ivan Žagar po imenu, uže 6 mesecev zaprt zaradi hudodelstva cerkvenega ropa. Žandarmerija je odvedla vse štiri tovariše v Ljubljano. Tu so tudi zvedeli, da je opisana posteljna obleka last tukajšnje posestnice; voziček pa so lopovi vzeli na Poljanah.

— (Nesreča.) Poroča se nam: Dne 21. t. m. hotel je iti 80letni Anton Čelin iz Kuteževega (polit. okr. postojinski) čez brv na Reki v Sušak, da izterja tam nek dolg; čez brv idočemu starčku je spolznilo, pal je v osušeno strugo z brvi tako nesrečno, da je dve uri potem umrl.

— (Dvoboji.) Iz Maribora se poročajo: Dne 20. t. m. merila sta se dva dijaka v dvoboju; jeden izmed njiju je hudo ranjen. Vzrok dvoboju bila je malenkost.

— (Požarna kronika.) Dne 21. t. m. nastal je ogenj v vinski kleti posestnika Matije Marusiča v Križah (v občini Studence); pogorela je klet in kletarsko orodje ter se pokvarilo Marusiču 70 veder, Ivanu Mavriču pa 35 veder vina.

— (Tatvina.) Dne 16. t. m. vlomili so neznani lopovi pri posestniku Fr. G. v Muzgi (občina Peč) in so pokradli iz nezaprte skrinje 60 gld. srebernega denarja, nekaj platna, rjuh, usnja, masla i. dr. Škode je 127 gld.

— (Iz Gorice) se poroča: Pred kratkim razširila se je vésť, da so se iz Trsta tudi v Gorico zanesle kozé. V pomirjenju onim, kateri hoté v „avstrijski Nizi“ prezimovati, naj omenim, da je dozdaj samo jedna oseba obolela za kozami, in sicer v neki družini, ni, katera se je iz Trsta sim preselila. Sploh pa so zdravstvene razmere ugodne.

Cestna razsvetljava med Šiško in Ljubljano.

Malo je cest in potov po Ljubljani in v ljubljanski okolici, po katerih bi bilo noč in dan toliko prometa, kolikor ga je po Marije Terezije (nekdanji celovski) cesti in po Lattermannovem drevoredu ob tej cesti med Šiško in Ljubljano. Zlasti zvečer med 5. in 8. uro se kar v celih tolpeh prebivalci prijazne Šiške povračajo iz ljubljanskih tovarnih domov, a tudi Ljubljančanje radi zahajajo v prijetno Šiško, kjer izvrstne kréme z dobro vinsko kapljo, izbornim Koslerjevim pivom in okusno pečenko strežejo ljubljanskim gostom. A kdor bi mislil, da je ta pot, po kateri noč in dan, ob lepem in slabem vremeni hodi toliko ljudij, dobro vzdrževana in vsaj nekoliko razsvetljena, jako bi se motil. Šišenska in ljubljanska občina, pod kateri spada ta cesta in steza ob njej, zanemarjata jo obe jednako. Ljubljanska občina posipa in s plinom razsvetljuje sicer Lattermannov drevored proti Turnu, dasi ta drevored spada pod Šiško, toda za pot ob celovski cesti, dasi ta pot na desni strani do Koslerjeve pivovarne spada pod mesto, ne briga se nihče. Kdor ne verjame, pridi jo gledat. Pot ni niti poravnana, niti posuta. Svetilnice ni tu nobene, dasi je po njej desetkrat toliko prometa in hoje, kakor proti Turnu. Tudi za Lattermannov drevored ob cesti se nihče ne zmeni. Spominam se, da pred dvema letoma tukaj jeseni niti listja niso pograbili; ljudje so ga pohodili in potem smo gazili blato do členkov. Spomladi se sicer spomni Šišenska občina svoje dolžnosti ter z navadnim peskom posuje pot, a potem jo zanemarja vse leto. In kakor Ljubljana svoj kos, tako pusti tudi Šiška svoj del nerazsvetljen. Od Ljubljane do Šiške ne gori niti jedna svetilnica. In ker tukaj tudi nikoli ne ugledaš mestnega stražnika, ima ljubljanska soderga zvečer tu svoje, Veneri Vulgiviagi posvečene shode, tako da se človek sramuje zvečer s poštno damo iti v Šiško ali iz Šiške v Ljubljano. Vrh tega se v cestnem jarku ravno zaradi temote pripeti marsikaka nezgoda. Lani je nekdo utočil v jarku poleg ceste. In spet danes sem zvedel o dogodku, ki bi bil imel lahko žalosten konec.

Sinoč gre nek gospod ob 8. uri proti Šiški. Dasi je bilo tema, ugleda zaradi snega vender človeka na pol v cestnem jarku ležečega. Podroga ga s palico, a ne gane se. Gospod gre tedaj po Koslerjevega portirja in ta neznanega moža po dolgem drezanju spravi na noge ter zvé od njega, da je Kr . . . rjev hlapec iz Ljubljane. Portir ga potem z velikim trudom spravi domov. Ako bi pota slučajno ne bil pobelil sneg, ne bi bil gospod opazil pijanega hlapca, ki bi bil brez dvojbe zmrznul v cestnem jarku. In vsako nedeljo lahko vidiš pijanih ljudij ležečih v cestnem jarku. To pa je gotovo za naše mesto sramotno! In ako bi se tudi ne brigali za pijance, kolikrat se najtrenejšemu človeku pripeti, da v temni noči pade v cestni jarek, ker zgreši pravi pot.

Odkritosrečno povem, da teh vrstic ne priobčujem za to, da bi grajal šišensko in ljubljansko občino, ampak samo za tega delj, da bi obe opozoril na nedostatke, ki bi se z večkratnim posipanjem in razsvetljavo prav lahko odpravili. Dve svetilnici, na mestne troške postavljeni do Koslerjeve pivovarne, in dve ali tri na troške šišenske občine od Koslerjeve pivovarne — pa bi bil za-

branjen marsikak škandal in marsikatera nezgoda na tem tako živem kraju. Varnost človeškega življenja, javna morala in ugled šišenske občine in ljubljanskega mesta zahtevajo, da se pot med Šiško in Ljubljano razsvetli in čem prej, tem bolje!

Vabilo na naročbo.

S 1. decembrom prične se nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponové, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstrižek treba prilepiti le naslov, ki je na pásku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Za Ljubljano:

na mesec gld. —50
za donašane v hišo vsak mesec 9 kr.

Po pošti:

na mesec gld. —85

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 25. novembra. „Wiener Zeitung“ objavlja, da je cesar imenoval vitezi reda zlatega runa: Nadvojvode Ferdinanda, Karola Ljudovika, Leopolda Ferdinanda in Frana Salvatorja, predsednika magnatov Szögenyja, grofa Leona Thuna, Jaromirja Czernina, kneza Karola Khevenhüllerja, Alfreda Windischgrätza in Maksimilijana Thurn-Taxisa.

Pariz, 24. novembra. Danes do 6. ure zvečer je samo 6 oseb umrlo za kolero; v Oranu v slednjih 24 urah 115.

Madrid, 24. novembra. Zaprte dijake so izpustili. Danes se niso ponavljali nemiri.

Madrid, 24. novembra. V Toledu se je kolera vedno bolj razširja; postavil se bode zdravstveni kordon. Gojenci vojne šole v Toledu so se odpustili na počitnice.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 24. novembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.60
„ „ „ srebri	82.75
Zlata renta	104.—
5% avstr. renta	96.95
Delnice narodne banke	871.—
Kreditne delnice	303.75
London 10 lir sterling	123.—
20 frankovec	9.75 ⁵
Cekini c. kr.	5.78
100 drž. mark	60.10

Tujci.

Dne 23. novembra.

Pri Maliči: Kubitschek, potovalec, z Dunaja. — Alesnolno, potovalec, z Dunaja. — Lazar, potovalec, iz Gradca. — Stepanek, c. kr. lieutenant, iz Gorice. — Jaklitsch, posestnik, iz Kočevja. — Verderber, posestnik, iz Kočevske Reke.
Pri Slonu: König, fabrikant, z Dunaja. — Göber, trgovec, z Dunaja. — Gstöttner, trg. potov., z Traisena. — Gaudia, logar, iz Ponikve. — Hohensassen, zasebnik, iz Koroške. — Farsky, zasebnik, iz Slov. Gradca. — Wolf, slikar, iz Ljubljane.
Pri Južnem kolodvoru: Dr. Schatzmayer, iz Trsta. — Schwartz, vinotrzec, iz Gradca. — Röthlich, logar, iz Škofje Loke.

Umrli so:

Dne 21. novembra. Kristijan Strauser, pismo-
noše sin, 2 l., na Bregu št. 18, hiba dušnika. — Helena Reich, mestna ubožica, 77 l., opešanje. — Kristina Poznik, krojaška hči, 6 mes., Florijanske ulice št. 40, hiba dušnika.

Dne 22. novembra. Jurij Kalis, gosač, 74 l., Florijanske ulice št. 13, plućnica. — Mater Neža Prosch, uršulinka, 67 l., Kongresni trg št. 17, srčna hiba.

Dne 23. novembra. Viljelm Minalič, učiteljski kandidat, 24 l., Cesta na Grad št. 4, jetika.

V civilni bolnici:

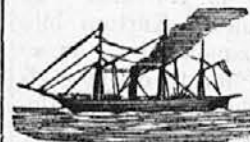
Dne 21. novembra. Josip Bezljaj, delavec, 62 l., jetrna hiba. — Neža Walda, soproga skladišarja, 45 l., možjanski edem. — Marjeta Kozjak, delavka, 59 l., opešanje sil.

Dne 22. novembra. Lovrenc Tome, gostinja, 73 l., starostno opešanje.

Dne 23. novembra. Jera Skerbec, gostinja, 62 l., kron. črevesni katár.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
24. nov.	7. jutraj	734.20	— 5.6	zpd. sl.	js.	
	2. pop.	735.80	— 2.6	„	„	0.00
	9. zvečer	737.50	— 11.4	bzv.	megla	

International Line. Iz TRSTA direktno v NEW-YORK.

Vélíki parniki prvega razreda te črte plujejo redno v New-York in prevzemljejo naklad in potnike po najnižjih cenah in v najboljši oskrbovanje.

V New-York — Odhod iz Trsta.

Parnik „Surrey“ 4200 ton okolu 30. novembra. Popotniška kajuta 200 gld. — medkröv 60 gld.

Zaradi potovanja blagovoli naj se oglasiti pri

J. Terkuile

glavni agent za prevóz čez morje.

Via dell' Arsenale št. 13, Teatro Comunale, Trst.

Zaradi naklada pri Emilianu d'Ant. Poglayen-u, glavnem agentu. (115) 10—10

Ljubljanski nazidni koledár za notice za leto 1885

na trdem papirji po 25 kr.

Ljubljanski nazidni koledár za leto 1885

na trdem papirji po 20 kr.

Razpečevalcem dovoljuje se popust ali rabat

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergova

knjigotrznica v Ljubljani, Kongresni trg št. 2.

V našem založništvu je ravnokar izšlo:

Odkritje Amerike.

Predelal H. Majar.

Trije deli — 436 strani, 8°. Vsi trije zvezki v platno skupe vazani 1 gld. 60 kr., po pošti 10 kr. več; posamični zvezki pa po 60 kr., oziroma po pošti 65 kr.

O tej knjigi piše prvi naš leposlovni list „Ljubljanski Zvon“:

„Lep dar slovenski mladini. Vsak prijatelj naše mladine in književnosti naše bode za tegadelj hvaležen franciskanskemu patru Hrizogonu Majarju, da je lepo knjigo Campejevo priredil slovenski mladini. Te dni je prišla na svetlo v Ljubljani pri Bambergu in ves naslov jej je: «Odkritje Amerike.» Predelal H. Majar. Poučno zabavna knjiga v treh delih o I. Kolumbu, II. Kortesu, III. Píсарu. Papir je, kakor se taki knjigi spodobí, močan, tisk lep, pravilen in razločen, vsa vnanja oblika prijetna in prikupljiva in tudi cena blizu 30 tiskovnih pol obsežni, trdno v platno vezani knjigi ne previsoka. Ako se ozremo po naši književnosti, pritegniti moramo, da razven Ciglar-Tomšičeve «Sreče v nesreči» ne poznamo knjige, ki bi tako prijala mladim slovenskim bralcem, kakor Majarjevo «Odkritje Amerike.» Preverjeni smo, da se ta lepa knjiga skoro udomači po slovenskih hišah in šolskih knjižnicah.»

Dobiva se pri

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergu
v Ljubljani.